

Deze bijdrage belicht de geschiedenis en de activiteiten van de vroegere speeltuinverenigingen met de naam “Sport en Spel” zowel op een terrein bij de Oosterstraat als ten noorden van de Kon. Julianastraat.

In 1947 werd in de woonwijk Oosterstraat-Buitenweg, door een groep vrijwilligers een speeltuin gerealiseerd. Men noemde deze speeltuinvereniging “Sport en Spel. De heer W. Ströpke werd secretaris. Men bouwde o.a. speelwerkhuizen en een clubhuis. De locatie was langs het pad naar de smederij op het terrein van de huidige Scouting-groep. Door de plannen voor een ringdijk rond de Buitenweg moest de speeltuin in 1958 wijken. Men had echter geen uitzicht op een nieuw terrein zodat de activiteiten van deze vereniging moesten worden beëindigd.

Na 1949 werd er een groot woningbouwplan uitgevoerd. De gemeente liet het woning-bouwplan Visserij-Blokmaker-Scheepmaker-Touwslager-en Zeilmakerstraat met het Nijverheidsplantsoen en later de Kon. Julianastraat ontwerpen en bouwde daar sociale huurwoningen in diverse uitvoeringen. Ook IHC Smit en Bolnes motorenfabriek bouwden daar huizen voor hun personeel. Het was voor de vele woningzoekenden een ware uitkomst. Velen woonden vóór die tijd bij anderen in, soms op zolders of in onderhuizen van dijkwoningen. Dit woongeluk ging natuurlijk ook gepaard met een schare kinderen in deze nieuwe wijk

De gemeente had tevens een modern riool verwerkingssysteem langs het huidige Wilgenpad laten aanleggen. Men liep hiermee voorop in de Krimpenerwaard. Bij dit plan was een flink stuk grond beschikbaar direct achter de Kon. Julianastraat en de later aangelegde voetbalvelden van Dilettant. Hier zou wel een mooie speeltuin kunnen komen. De gemeenteraad wilde de grond voor een nieuwe speeltuin beschikbaar stellen. Enthousiaste ouders staken de hoofden bij elkaar en richtten een nieuwe Speeltuinvereniging op met het voornemen om een mooie en veilige speeltuin te maken voor de jeugd in deze nieuwe wijk.

De nieuwe speeltuin kreeg de vertrouwde naam van de afgebroken speeltuin “Sport en Spel”. Voorzitter werd mevrouw Pot-Smit, secretaris de heer A.C. de Vogel en bestuursleden waren onder andere de heren Knook, Buitelaar, meester Kooystra en Hordijk (destijds agent van politie en de latere gemeentebode).

De nog in goede staat verkerende speeltoestellen werden door de voormalige speeltuinvereniging overgedragen aan de nieuwe speeltuin. Ook werd het bedrijfsleven bereid gevonden materialen ter beschikking te stellen om de nog ontbrekende speelwerkhuizen te bouwen en te plaatsen. Ook na de ingebruikneming deed men regelmatig een beroep op de Krimpense bedrijven om de speeltuin in goede staat te houden. Met name de heer De Vogel kende, als postcommandant van de rijkspolitie, velen die de benodigde materialen of arbeid konden leveren.

Burgemeester Meijers opende de nieuwe speeltuin in juni 1958. De speeltuinjeugd liep, onder begeleiding van “Crescendo”, de speeltuin in waarna de kinderen ballonnen oplieten. De jeugd nam natuurlijk vol enthousiasme en plezier bezit van de speeltoestellen. Ook werd er een volleybalwedstrijd gespeeld. Vanzelfsprekend was er ook een traktatie voor de kinderen.

Na dit feestelijk gebeuren was er, onder leiding van de mevrouw Pot-Smit, een bijeenkomst in zaal Centraal met zowel het nieuwe- als het oude bestuur van de “Sport en Spel” verenigingen. Secretaris De Vogel bedankte daarbij alle Krimpenaren en het bedrijfsleven voor hun inzet. Burgemeester Meijers complimenteerde de vereniging met het verrichtte werk en sprak vol lof over de nieuwe speeltuin. De heer Ströpke van de oude vereniging overhandigde de, in 1947 als een geschenk ontvangen, “Sport en Spel” vlag, samen met het batig saldo van de opgeheven vereniging. Hij wenste de nieuwe vereniging veel succes toe.

Een mooi evenement van de jonge speeltuinvereniging was het, 2 maanden na de opening, organiseren van een vliegerwedstrijd. Het moesten zelfvervaardigde vliegers zijn, de jeugd had er enthousiast in totaal 53 gemaakt.

Prijswinnaars waren Floor de Jong, Wim Oosterwijk, Huig en Jan Buitelaar, Chiel van Vliet, Peter Nobel, Corrie de Vries, Jan Kees Wepster, Henk de Boer, Bas Maalcke, Wim Blonk, Iwan Benschop, Hans Vermaat, Teunis Bouman en Marco Goudriaan.

Juryleden waren de heren, Cees van Vliet, Jo van de Hatert en meester Kooystra.

In de wintermaanden, als de speeltuin was gesloten, werden regelmatig evenementen voor de jeugd georganiseerd. Op de foto uit 1961 is het resultaat van de expositie "Huisvlijt van kinderen" te zien. De kinderen hadden met elkaar een prachtige maquette gemaakt.

Bestuurslid meester Kooystra van de Pr. Ireneschool had de kinderen hierbij geholpen.

Deze tentoonstelling werd in het Esveka gebouw gehouden. De volwassenen op de foto zijn: mevr. Pot-Smit, burgemeester Meijers en de heren Buitelaar en De Vogel. De kinderen zijn o.a.: Marijke Rijke, Beppie de Graaf, (met capuchon) zoon van melkboer Schep, Jeanet Hofman-Verwoerd (huidig raadslid), Wout Heuvelman, (met capuchon) Paulien van der Meer daarachter Wim van der Voorden, het meisje met een vinger in haar mond is Silvia Ronkes.

Op de tweede foto van de tentoonstelling staan v.l.n.r.: mevrouw Joke de Vogel (hoofd van de kleuterschool), mevrouw Pot-Smit, en de deelnemers Ria Knook en Gerrie Eerland.

Te vermelden is ook dat zowel mevrouw Corrie Buitelaar als de heer Daam Buitelaar veel voor de vereniging hebben betekend. Daam was altijd bezig in de speeltuin en hij hielp, als fervent EHBO'er, ook met het verzorgen van eventuele verwondingen bij de kinderen. Zijn vrouw Corrie Buitelaar-Berkhei was gedurende 15 jaar toezichthouder en vraagbaak voor de kinderen in de speeltuin. Er waren banken en een gebouwtje op het terrein. Rondom was een hekwerk en een poort. De tuin was elke middag van 15.30 tot 17.00 uur en 's avonds van 18.30 – 20.00 uur open. Op woensdag was de speeltuin de gehele middag open dan waren er soms wel 100 kinderen. Er was ook een grote zandbak voor de kleintjes en een flink volleybalterrein. Secretaris De Vogel moest, in uniform, wel eens helpen om

vooral de opgroeiende jeugd tegen sluitingstijd weer naar buiten te loodsen.

In verband met de bereikbaarheid had de gemeente een voetbrug vanaf de Kon. Julianastraat gemaakt. Hoewel men lid moest zijn, een jaar kaart kostte fl. 5,-, werd er niet krap gekeken. De entree voor losse bezoekers was 10 cent voor een middag. Er werd niet in de gemeente gecollecteerd, alles was vrijwilligerswerk. Tijdens de vakantie van mevr. Buitelaar was er een andere oppas. Mevr. Joke de Vogel, die in opleiding tot kleuterleidster was, nam dan wel eens haar taak over.

Een bijzondere actie was ook dat men van zagerij Groeneveld op de Zaag enige vrachtwagens zaagsel op het terrein bracht om de drainage te verbeteren. Zowel het bestuur als een groot aantal ouders werkten hieraan mee.

Vermeldenswaard is ook de viering van het 20 jarig bevrijdingsfeest in 1965. Men deed mee aan een allegorische optocht. Sloepenwerf De Hoop stelde een sloep beschikbaar. Deze was op een trailer

van Boogaardt gezet. De sloep was omgedoopt tot het Zweedse rode kruis schip "Dagmar Sera" dat in februari 1945 het Zweedse brood kwam brengen. De kinderen waren als Zweedse meisjes, matroos en kapitein verkleed. Voorop de wagen zaten kinderen verkleed in de dracht van 1945 en prijkte de historische vlag van "Sport en Spel".

Ondanks het succes van de speeltuin en het enthousiasme van de vele vrijwilligers kwam er toch een einde aan deze tweede speeltuin in Krimpen. De reden was vooral de continuïteit van het toezicht. Men kon geen opvolger voor mevr. Buitelaar vinden. Ook het feit dat de gemeente bij de nieuwe wijken, die verder weg lagen, kleine speelplaatsen en trapveldjes inrichtte was mede de oorzaak dat de belangstelling voor de grote speeltuin afnam. In 1973 moest de speeltuin jammer genoeg worden gesloten. Wel bleven de speeltoestellen nog enige jaren staan tot deze werden

opgeruimd om het derde voetbalveld voor Dilettant te kunnen aanleggen. Het is verheugend dat er nu weer een moderne speeltuin met trapveld, hoewel zonder toezicht, in Tiendweg-noord is aangelegd. Ook de kleine speelterreinen in de wijken worden door de omwonende kinderen graag gebruikt.

Met dank aan dames Buitelaar en De Vogel.

(Foto's L.L. Liedorp en H. Klip)

**In 1964 heeft schilder W. J. Verhoeff 50 verhaaltjes opgeschreven:
"Voor zover ik mij herinneren kan."**

Hier volgt één van deze verhaaltjes:

"Het oudste mij bekende schildersbedrijf was dat van Pieter de Vlaming. Dat was een bekwaam schilder ook op het gebied der hout- en marmerimitatie, letters schilderen en het vrije tekenen en schilderen. Aan het bedrijf dat was gevestigd in het nu nog bestaande pand tegenover de pastorie was ook een winkel verbonden waar ondermeer porselein en aardewerk werd verkocht.

Met sinterklaas werd er een kunstig samengestelde uitstalling gemaakt van transparant schilderwerk dat aan de achterkant werd verlicht door petroleumlampen. Ieder kwam daar naar kijken. Hij was tevens koster van de kerk. Mijn vader die als schildersleerling bij hem werkte moest zondags helpen bij het stoven zetten in de wintertijd. De koster had de gewoonte om in een medicijnflesje een kleine hartversterking mede te brengen in de vorm van een brandewijntje. Op een keer dat er doopdienst was werd mijn vader om het doopwater gestuurd. Dat water was dan thuis bij de koster wat warm gemaakt en werd ook in zo'n medicijnflesje meegebracht om het gemakkelijk in het doopbekken te kunnen gieten. Mijn vader zette toen het flesje met doopwater op de plaats van de hartversterker en deze op de plaats van het doopwater. Toen het plechtig ogenblik van de doop was gekomen werd het vocht in het doopbekken gegoten. De dominee rook wel wat vreemds maar de doop vond doorgang. De zogenaamde fout was niet meer te herstellen. Wat de gevolgen waren van een en ander vertelt het verhaal niet.

Dorpsstraat 22

(woonhuis van de Vlaming)

De zaak is later voortgezet door zijn zoon Hendrik de Vlaming. Bij gebrek aan opvolging is de zaak later opgeheven. Dan was er ook de zaak van Van Wijnen. Die werkte veel voor de scheepswerven. Later is de zaak gedreven door zijn zoon Pieter van Wijnen. De zaak is later overgegaan in andere handen en na verloop van tijd opgeheven.

De opvolger van Van Wijnen zag kans om in de veertien jaar die hij in Krimpen werkzaam was nadat hij het bedrijf, waarin altijd een behoorlijk stuk brood werd verdiend, had overgenomen, met de noorderzon te vertrekken met achterlating van een schuld van achtentwintigduizend gulden.

In 1889 werd door Willem Verhoeff een schildersbedrijf begonnen op de Rijdsdijk. Als jongen bij de oude Pieter de Vlaming en later in Rotterdam bij een schildersbedrijf had hij zich

gevormd tot een goed schilder, ook in hout en marmer imitatie.

*Daar gaf hij enkele jaren les in op de ambachtsschool te Rotterdam.
Ook op het gebied van plafonddecoratie en het schilderen van ornamenten op schepen was hij
bedreven.”*

